

การจัดการศักยภาพเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์

Integrated Management on the Potential of Prachuap Khiri Khan Province

Towards Becoming a MICE City

อังคณา บุญเกิด^{1*}

ภกมณ โภคะธีรกุล¹

ฐิติมา ให้อายอง¹

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์¹

* e-mail: angkane.boon@rmutr.ac.th

Angkane Boonkerd¹

Phakamon Phokteerakul¹

Thitima Holomyong¹

College of Management Innovation Rajamangala University of Technology Rattanakosin¹

Received: August 14, 2024, Revised: November 5, 2024, Accepted: November 14, 2024

บทคัดย่อ

การจัดการศักยภาพเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินศักยภาพของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์ 2) ระบุปัจจัยในการจัดการเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์ และ 3) เสนอแนวทางการจัดการศักยภาพเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการพัฒนาจังหวัดประจwabคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์ กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน จำนวนทั้งหมด 15 คน วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกใช้การวิเคราะห์แก่นสาระ วิเคราะห์ด้านการจัดการศักยภาพเชิงบูรณาการของจังหวัดประจwabคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์

ผลการวิจัย พบว่า 1) การประเมินศักยภาพของจังหวัดประจwabคีรีขันธ์ 1.1) ด้านความสะดวกในการเข้าสู่เมืองเป็นศูนย์กลางสามารถเชื่อมโยงจากภาคกลางกับภาคใต้ 1.2) ด้านการสนับสนุนการจัดการงานไมซ์จากเมืองที่จัดงานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ 1.3) ด้านกิจกรรมเพิ่มเติมนอกเหนือจากการประชุม จุดแข็งด้านการท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์และรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ 1.4) ด้านที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก มีการให้บริการด้านที่พักจำนวนมาก แต่ระบบขนส่งสาธารณะภายในพื้นที่ยังไม่เพียงพอ 1.5) ด้านสถานที่จัดงานและสิ่งอำนวยความสะดวก ยังไม่มีสถานที่จัดการประชุมขนาดใหญ่ 1.6) ด้านภาพลักษณ์และชื่อเสียงของเมืองเป็นที่รู้จักของคนทั้งในและต่างประเทศแต่ยังมีปัญหาด้านการจราจรที่ติดขัดในเขตเมือง 1.7) ด้านสภาพแวดล้อมของเมืองยังขาดระบบโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ และ 1.8) ด้านความเสี่ยงและการบริหารจัดการความเสี่ยงในการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติต่ำ

2) ปัจจัยในการจัดการเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์ให้มีความสำคัญในการจัดการด้านพื้นฐานเน้นการทำงานตามเป้าหมายขององค์กร แต่ยังคงขาดการประสานงานในหน่วยงานต่าง ๆ การจัดการคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมยังไม่เพียงพอและไม่ได้รับมาตรฐาน และ 3) แนวทางการจัดการศักยภาพเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่การเป็นเมืองไมซ์ คือ ข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินนโยบายการพัฒนาเมืองและขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไมซ์ สร้างความร่วมมือกันทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทำงานบูรณาการร่วมกัน พร้อมทั้งยกระดับคุณภาพและบริการเพิ่มขีดความสามารถในการยกระดับสู่ความเป็นสากล

คำสำคัญ: การจัดการ ศักยภาพ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมืองไมซ์

Abstract

This study on integrated management of the potential in transforming Prachuap Khiri Khan Province has three aims: to assess its potential to become a MICE city, identify related factors in the integrated management of this potential, and propose guidelines for integrated management in its development toward becoming a MICE city. This qualitative research employs interviews as the primary method for gathering data from stakeholders engaged in the transformation of Prachuap Khiri Khan Province into a MICE city. The sample consists of 15 participants from three groups: the public sector; the private sector; and the local community. Data from in-depth interviews were analyzed using thematic analysis to explore the management of the integrated management of the province's potential in its pursuit of becoming a MICE city.

The research findings revealed the assessment of the province's potential in several key areas. First, in terms of its city accessibility, it serves as a central hub connecting the central and southern regions of Thailand. Second, in terms of regional support for MICE (Meetings, Incentives, Conferences, and Exhibitions) event management, there is a lack of collaboration between host cities and other relevant agencies in organizing MICE events. Third, as for additional activities apart from regular meetings, it has the strength in offering diverse tourism activities that reflect its uniqueness and meet tourists' needs. Fourth, while there is a variety of accommodation available, the local public transportation remains insufficient. Fifth, with regards to the venues and facilities, there is currently no large-scale conference venue in the area. Sixth, in the aspect of city image and reputation, it is well known both domestically and internationally; however, traffic congestion remains a problem in urban areas. Seventh, in terms of urban environment, it still lacks adequate infrastructure systems. Eighth, in the aspect of risk and disaster management, it was found that its capacity in managing risks of natural disasters is low. With regards to factors related to the integrated management of Prachuap Khiri Khan province in its pursuit of becoming a MICE city, the emphasis is on fundamental management in achieving organizational goals. However, there remains a lack of coordination among various agencies. Moreover, the management of environmental quality and raising public awareness for environmental conservation are still inadequate and below standards. The approach to integrated management for the potential of Prachuap Khiri Khan province towards becoming a MICE city involves providing information for relevant agencies to implement urban development policies and drive the MICE industry, fostering collaboration among all related sectors, working together in an integrated manner, while enhancing better quality and services as well as increasing its capability in achieving international standard.

Keywords: Management; Potential; Prachuap Khiri Khan Province; MICE City

บทนำ

การพัฒนาไมซ์ซิตี้ (MICE City) มีจุดมุ่งหมายที่จะยกระดับเมืองต่าง ๆ ของไทยให้เป็นจุดหมายปลายทางแห่งการจัดประชุมองค์กร การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การจัดประชุมสัมมนาในระดับนานาชาติและงานแสดงสินค้านานาชาติ (Preferred MICE Destination) เป็นการเพิ่มทางเลือกแก่ผู้จัดงานและการประชุมทั้งระดับชาติและนานาชาติเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางอุตสาหกรรมไมซ์ของประเทศ ปัจจุบันสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) หรือ ทีเส็บ (TCEB) ซึ่งมีบทบาทในการขยายตลาดเพิ่มคุณภาพในการให้บริการและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางอุตสาหกรรมของประเทศได้ลงนามกับเมืองหลักใน 5 ภูมิภาคของประเทศให้เป็นไมซ์ซิตี้ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร พัทยา เชียงใหม่ ภูเก็ต ขอนแก่น โคราช สงขลา และพิษณุโลก รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมให้แก่พื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพ ได้แก่ สุราษฎร์ธานี ตรัง เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาไมซ์ซิตี้ เพื่อเป็นกลไกและเครื่องมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการจัดการประชุมของประเทศ เพิ่มรายได้เข้าประเทศ รวมทั้งเพื่อขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการจัดประชุมของประเทศไทยให้ก้าวสู่จุดหมายปลายทางในระดับโลก การศึกษาการจัดการศึกษาการบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่การเป็นเมืองไมซ์ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ได้ศึกษาจากแนวทางการบริหารจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (Office of the Public Sector Development Commission, 2019) โดยเป็นการดำเนินงานร่วมกันจากทุกภาคส่วน เพื่อร่วมพิจารณาและดำเนินการในส่วนของแต่ละหน่วยงาน และบุคลากร โดยมีองค์ประกอบหลักในการบูรณาการ คือ

1. ความเป็นผู้นำ กระบวนการที่ผู้นำหน่วยงานใช้ในการปฏิบัติตามแนวทางให้ตรงตามเป้าหมาย การวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการจัดประชุมไมซ์ หน่วยงานใช้ในการปฏิบัติตามแนวทางให้ตรงตามเป้าหมาย
2. การมุ่งเป้าหมายยุทธศาสตร์ การพัฒนาหน่วยงานที่จัดการประชุมไมซ์ดำเนินการพัฒนาในหลายด้าน เช่น การพัฒนาสถานที่จัดงาน การฝึกอบรม การใช้เทคโนโลยี และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น
3. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจไมซ์มีอิทธิพลสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กรทั้งในด้านการสนับสนุนด้านนโยบาย โครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรบุคคล และการตลาด การจัดงานที่มีคุณภาพ
4. การตัดสินใจ กระบวนการด้านการตัดสินใจในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดประชุมไมซ์
5. บุคลากร ด้านบุคลากรภายในองค์กร ทักษะและประสบการณ์ รวมถึงทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาธุรกิจไมซ์
6. การจัดการกระบวนการ ที่หน่วยงานใช้ในการปฏิบัติตามแนวทางให้ตรงตามเป้าหมาย ความสำคัญของการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการจัดประชุมไมซ์

นอกจากนี้การศึกษาศักยภาพความเป็นเมืองไมซ์ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ยังได้ศึกษาตามเกณฑ์การเป็นเมืองไมซ์ ของสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ ประกอบด้วย 8 มิติ ดังนี้

1. ความสะดวกในการเข้าสู่เมืองมีความสำคัญในการจัดการด้านพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าสู่เมืองไมซ์
2. การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในการจัดงานไมซ์ เช่น การสนับสนุนของภาครัฐ ด้านการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นต้น
3. ความหลากหลายของเมืองไมซ์ด้านการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมการท่องเที่ยวของเมืองนั้น ๆ
4. ศักยภาพของที่พักในการรองรับผู้ใช้บริการ มีความสามารถในการรองรับจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมขนาดใหญ่ได้

5. ศักยภาพของสถานที่จัดงานในการรองรับผู้ใช้บริการ การปรับปรุงด้านสิ่งอำนวยความสะดวกหรือการดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สถานที่จัดงานมีความน่าสนใจมากขึ้นสำหรับธุรกิจไมซ์

6. ภาพลักษณ์ของเมืองในการจัดงานไมซ์ เมืองนั้นต้องได้รับการยอมรับจากองค์กรต่าง ๆ และมีชื่อเสียงของเมืองในทางที่ดีได้รับการยอมรับในการจัดงานไมซ์

7. สภาพแวดล้อมของเมืองในการจัดงานไมซ์ ต้องมีโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเติบโตในการจัดงานในเมืองนั้น ๆ พร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

8. การจัดการความเสี่ยงของเมืองไมซ์ กระบวนการด้านความเสี่ยงต้องมีการวางแผนรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไมซ์ซิตี้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาจังหวัดให้มีความพร้อมสำหรับการเป็นเมืองไมซ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ถือว่าเป็นจุดยุทธศาสตร์ มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและมีชื่อเสียง มีความพร้อมและโดดเด่นในด้านธรรมชาติซึ่งมีการขยายโอกาสเพิ่มศักยภาพการเป็นเมืองไมซ์ของนครแห่งอาเซียน เพื่อให้ภาคตะวันตกของประเทศไทยเป็นเมืองไมซ์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นนครเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

การพัฒนาศักยภาพของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์ พบว่า ปัญหาหลักคือการขาดการบูรณาการในการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การวิจัยนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อระบุปัจจัยสำคัญที่ต้องได้รับการจัดการ เพื่อยกระดับศักยภาพของจังหวัดในการเป็นเมืองไมซ์ พร้อมทั้งเสนอแนวทางการจัดการอย่างบูรณาการ เพื่อสนับสนุนให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์สามารถพัฒนาเป็นเมืองไมซ์ที่มีความน่าสนใจในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ประเมินศักยภาพของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์
2. ระบุปัจจัยในการจัดการเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์
3. เสนอแนวทางการจัดการศักยภาพเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์

ทบทวนวรรณกรรม

1. การบูรณาการระบบการบริหารจัดการ

การบริหารราชการแบบบูรณาการ พบว่า การบูรณาการ โครงสร้างหน่วยงานที่ระดับกระทรวง กรม จังหวัด และในต่างประเทศ ระบบบริหารจัดการเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องบูรณาการด้วยวิธีการบริหารราชการแนวใหม่ด้วย ดังจะเห็นได้จากเรื่องการมอบความรับผิดชอบ บทบาทที่ผ่านมา มีความรับผิดชอบดูแล การปฏิบัติราชการแทนในหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งบางครั้งงานที่ได้รับมอบหมายอาจมีความเกี่ยวข้องและหรือไม่มีความเกี่ยวข้องกัน ในยุคปัจจุบันจะเห็นว่าเป็นเรื่องที่ต้องการความชำนาญการเฉพาะด้านที่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ใช่บุคลากรของภาครัฐไม่มีความสามารถ แต่บางเรื่องความสามารถของคนมีความแตกต่างกัน เก่งไม่เหมือนกัน จนบางครั้งไม่ประสานการทำงานกันในระดับกรมหรือระดับกระทรวง ทุกหน่วยงานต่างก็มีความตั้งใจที่จะร่วมมือในการดำเนินงาน แต่ลักษณะโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการมีลักษณะเป็นแบบแบ่ง งานความร่วมมือกัน จึงเป็นการร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ คือ เชิง Informal หรือเป็นลักษณะความร่วมมืออันเนื่องมาจากต้องช่วยกัน แต่ไม่มีความชัดเจนในระดับโครงสร้าง จึงเห็นว่า การบูรณาการเชิงโครงสร้างอย่างเดียวไม่พอ จะต้องมีการบูรณาการระบบการบริหารจัดการด้วย

การปฏิรูประบบราชการที่ผ่านมาได้ดำเนินการไปแล้วบางส่วน คือ การพัฒนาระบบราชการที่ต้องปรับเปลี่ยนระบบการจัดการภาครัฐด้วยการสร้างสมดุล (Balance) ของการบริหารงานราชการ คือ การทำงานเชิงโครงการ ตามภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบ (Function) ก็ยังคงต้องดำเนินการต่อไป ในขณะที่ต้องมีความชำนาญเฉพาะด้าน (Specialization) เพิ่มมากขึ้นที่เรียกว่าการทำงานเชิงประเด็นยุทธศาสตร์หรือวาระแห่งชาติ (Agenda) ซึ่งจะเป็นภารกิจที่มีความจำเป็นเฉพาะ และเมื่อจะดำเนินงานนั้นให้บรรลุผลก็ต้องมีการบริหารจัดการการทำงานร่วมกันของหลาย ๆ ฝ่าย หลายภารกิจมารวมกัน ดังนั้น ทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมไม่ซ์เพื่อใช้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจของประเทศ จึงต้องศึกษาแผนพัฒนาอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไม่ซ์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเศรษฐกิจและวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศไทยอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ประเด็นสำคัญในแผนการพัฒนา ได้แก่

1. วิสัยทัศน์ประเทศไทย
2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
3. เป้าหมายวาระของประเทศไทย
4. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกตามกรอบของสหประชาชาติ

การบูรณาการระบบการบริหารจัดการส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดการบริหารราชการแบบบูรณาการร่วมกัน โดยมีการบริหารจัดการทั้งในด้านการวางแผน การใช้ทรัพยากร และการดำเนินงานร่วมกัน โดยมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในภารกิจนั้น และเป็นเอกภาพเดียวกันในการดำเนินการ การบูรณาการเริ่มมาจากนโยบายของรัฐบาลโดยตรง ซึ่งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล ต้องร่วมมือกันดำเนินการ โดยประสานอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการเข้าด้วยกันเพื่อบรรลุเป้าหมายให้มีความสำเร็จเกิดขึ้น (Thailand Convention & Exhibition Bureau (Public Organization), 2018)

2. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเป็นเมืองไม่ซ์

เมืองไม่ซ์ คือ เมืองที่มีความพร้อมในการรองรับการจัดกิจกรรมการประชุม สัมมนา งานแสดงสินค้า และงานอีเว้นท์ได้ตามความต้องการตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้จัดงานหรือเจ้าของงาน ซึ่งเมืองนั้นต้องมีความพร้อมในหลายองค์ประกอบตามศักยภาพของประเทศไทย โดยสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ ได้มีการกำหนดองค์ประกอบเมืองที่มีศักยภาพในการเป็นเมืองไม่ซ์ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่สำคัญ 3 กลุ่ม ได้แก่ ความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน และสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ รวมทั้งการกำหนดเกณฑ์ประเมินศักยภาพและความพร้อมของเมืองตามองค์ประกอบสำคัญ 8 ด้าน ดังนี้

- 1) ความสะดวกสบายในการเข้าสู่เมืองและสถานที่จัดงาน
- 2) การสนับสนุนการจัดงานไม่ซ์ของพื้นที่จัดงาน
- 3) กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเหนือจากการประชุม
- 4) ที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก
- 5) สถานที่จัดงานและสิ่งอำนวยความสะดวก
- 6) ภาพลักษณ์และความมีชื่อเสียงของเมือง
- 7) สภาพแวดล้อมของเมืองหรือพื้นที่จัดงาน
- 8) ความเสี่ยงในการยกเลิกงานและการรักษาความปลอดภัย

หลักเกณฑ์การประเมินเมืองไม่ซ์ โดยสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) ดังกล่าว เป็นเกณฑ์ที่ใช้ในประเทศไทยเท่านั้น เมืองไม่ซ์ต้องผ่านการประเมินโดยภาครัฐ และมีองค์ประกอบครบตามเกณฑ์และขั้นตอนการประเมินอย่างเข้มข้น จึงจะสามารถเป็นเมืองไม่ซ์ของประเทศไทยได้

3. นโยบายไมซ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นโยบายเมืองไมซ์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามที่ภาครัฐได้ประกาศนโยบายและทิศทางในการพัฒนาเศรษฐกิจสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยมีการออกมาตรการเพื่อการปฏิรูปภาคเศรษฐกิจ อาทิ การส่งเสริมสภาพแวดล้อมด้านการลงทุน การพัฒนานวัตกรรมและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยที่เล็งเห็นถึงศักยภาพการเติบโตของภาคธุรกิจและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับไมซ์ที่จะสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นสถานที่สำหรับการประชุมสัมมนาและจะส่งผลดีต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมไมซ์ภายในประเทศ ที่เล็งพัฒนากลยุทธ์การดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาประเทศในภาพรวม โดยมุ่งหวังให้กิจกรรมด้านไมซ์เป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันความเติบโตทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ที่เล็งเห็นหน้าสร้างเครือข่ายร่วมกับภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศโดยใช้กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดเพื่อดึงดูดให้องค์กรต่าง ๆ มาจัดกิจกรรมไมซ์ในประเทศไทย ซึ่งแคมเปญล่าสุด ที่เล็งนำเสนอจุดเด่นของประเทศไทย 3 ด้าน ได้แก่ 1) โอกาสทางธุรกิจที่เปิดกว้างจากความหลากหลายของสถานที่ 2) จุดหมายในการจัดกิจกรรมไมซ์รวมถึงความมีเอกลักษณ์ และ 3) ความเป็นมืออาชีพระดับโลกของประเทศไทยที่สามารถรองรับการจัดงานกิจกรรมไมซ์ระดับโลก โดยองค์ประกอบเหล่านี้ เสริมสร้างภาพลักษณ์ของประเทศไทยให้เป็นสวรรค์แห่งการจัดงานเชิงธุรกิจและการพักผ่อนอย่างแท้จริง

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมและเผยแพร่ภาพลักษณ์ของประเทศไทย มีผู้สื่อข่าวต่างประเทศ 35 สำนักข่าวจาก 16 ประเทศ มาเยี่ยมชมและสัมผัสศักยภาพของจุดหมายปลายทางด้านไมซ์ชั้นนำของไทย ได้แก่ พัทยา หัวหิน และกรุงเทพฯ ภายใต้ธีม CONNECT Thailand: Kingdom of Bleisure นำเสนอประเทศไทยในฐานะจุดหมายปลายทางของการจัดงานไมซ์ ที่ยังเทียบพร้อมด้วยกิจกรรมพักผ่อนที่สร้างความประทับใจได้อย่างตอบโจทย์นักเดินทางกลุ่มไมซ์สำหรับการส่งเสริมศักยภาพด้านไมซ์ของทั้งสามเมือง ได้แก่ โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรืออีอีซี พื้นที่ยุทธศาสตร์การลงทุนในภูมิภาคอาเซียน คาดการณ์เม็ดเงินลงทุนในพื้นที่ดังกล่าวสูงถึง 1.505 ล้านล้านบาท ในช่วงระยะเวลา 5 ปีข้างหน้า และมีการพัฒนาโครงการระดับใหญ่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจุดหมายที่สามารถเชื่อมโยงกับเมืองพัทยาดูด้วยบริการเรือเฟอร์รี่ข้ามอ่าวไทยด้วยเวลาเดินทางเพียง 2 ชั่วโมง เป็นเมืองชายทะเลที่มีมนต์เสน่ห์และเป็นที่ตั้งของพระราชวังของพระราชวังของไทย ปัจจุบันมีโรงแรมระดับห้าดาวหลากหลายแบรนด์ และยังเป็นจุดหมายยอดนิยมของทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่ตอบโจทย์ในการจัดกิจกรรมด้านไมซ์ซึ่งเน้นความหรูหรา พิเศษ และแตกต่าง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยเฉพาะเมืองหัวหินมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านไมซ์ที่ครบครัน อาทิ สนามกอล์ฟสถานที่ให้บริการสปาระดับหรู ห้องพัก และสถานที่จัดงานระดับใหญ่ นักเดินทางที่มาจัดกิจกรรมไมซ์ สามารถเพลิดเพลินกับบรรยากาศเมืองชายทะเล ความหลากหลายของร้านอาหารทะเล และสีสันของตลาดโต้รุ่ง ปัจจัยด้านโครงการพัฒนาด้านการคมนาคม ตามแผนเชื่อมโยงกรุงเทพฯ-หัวหินด้วยรถไฟความเร็วสูง ส่งผลต่อการขยายตัวของกิจกรรมด้านไมซ์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นโยบายไมซ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ส่งเสริมศักยภาพการมีงานทำโดยมีแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์ตามเป้าหมาย สร้างรายได้จากนักเดินทางไมซ์ สร้างรายได้ให้กับธุรกิจการโรงแรม ที่พัก และการบริการ ซึ่งตัวชี้วัดในการดำเนินงานตามแนวทางของแผนยุทธศาสตร์ไมซ์ 20 ปี คือ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) จากอุตสาหกรรมไมซ์โดยตรงและจำนวนงานในอุตสาหกรรมไมซ์ การสร้างรายได้ให้กับธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับไมซ์และธุรกิจต่อเนื่อง และการสร้างความเข้มแข็งให้กับอุตสาหกรรมไมซ์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยเน้นการจัดสัมมนา การจัดนิทรรศการและงานแสดงสินค้า เพื่อให้เกิดการจับคู่ทางธุรกิจ การซื้อขายการลงทุน และการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี

วิธีการวิจัย

การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไม่ซ์ ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรในการศึกษาครั้งนี้คัดเลือกโดยใช้เกณฑ์คุณลักษณะของประชากรที่จะต้องเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไม่ซ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ภาครัฐ ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับปฏิบัติการส่วนภูมิภาคกับการพัฒนาเป็นเมืองไม่ซ์ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ กองการบริหารส่วนจังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวและกีฬา มหาวิทยาลัย สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมฯ และคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างหน่วยงานละ 1 คน

2. ภาคเอกชน จากกลุ่มธุรกิจที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการพัฒนาเป็นเมืองไม่ซ์ ได้แก่ สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวประจวบคีรีขันธ์ และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมไม่ซ์ และคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างหน่วยงานละ 1 คน

3. ภาคประชาชน โดยเป็นประชาชนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และท้องถิ่น ได้แก่ ผู้นำชุมชนผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมไม่ซ์ และคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างชุมชนละ 1 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 15 คน

ตารางที่ 1 Profile Code ของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูล	ประสบการณ์ในงานที่เกี่ยวข้อง(ปี)	กลุ่มตัวอย่าง
T1	3	ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด
T2	10	เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
T3	11	เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวและกีฬา
T4	10	อาจารย์มหาวิทยาลัยฯ
T5	7	เจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมฯ
T6	8	นายกสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวหัวหินชะอำ
T7	4	เลขานุการสมาคมการท่องเที่ยวประจวบฯ
T8	15	ประธานสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
T9	18	ผู้ประกอบการงานออร์แกนไนเซอร์
T10	10	ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมไม่ซ์
T11	3	ผู้นำชุมชนประจวบฯ
T12	4	ผู้นำชุมชนบางสะพาน
T13	5	ผู้นำชุมชนกุยบุรี
T14	6	ผู้นำชุมชนปราณบุรี
T15	7	ผู้นำชุมชนหัวหิน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื้อหาคำถามในแบบสัมภาษณ์ได้จากการทบทวนเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครอบคลุมประเด็นการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไม่ซ์ ได้แก่ 1) ศักยภาพของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไม่ซ์ 2) ปัจจัยในการจัดการเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไม่ซ์ และ 3) แนวทางการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไม่ซ์ และใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน

การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลต่าง ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบ

เป็นทางการ (Formal Interview) การสังเกตการณ์ (Observation) แบบไม่มีส่วนร่วมและการค้นคว้าผ่านเอกสาร (Documentary Study) ในเรื่องแผนงบประมาณ รายงานผล การดำเนินการและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับปฐมนิเทศและทุติยภูมิเพื่อให้นักศึกษาครั้งนี้มีความสมบูรณ์ของข้อมูลมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ การวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) เป็นซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้านการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการหาแก่นสาระ (Theme) ใช้การสร้างกรอบโดยนำข้อมูลที่ได้ออกจากการสัมภาษณ์มาถอดเทป (Transcribe) เพื่อสังเคราะห์และแยกแยะความหมายออกมาตามวัตถุประสงค์ของงาน โดยพิจารณาสิ่งที่เหมือนและแตกต่างกันของข้อมูล (Krueger, 1998) เพื่อจัดระบบข้อมูลและลดทอนข้อมูลที่ไม่จำเป็นออก (Data Reduction) จากนั้นตีความ (Interpret) โดยพยายามตีความหมายออกมาจากข้อมูลที่มีอยู่และหาความเชื่อมโยงของข้อมูลที่ปรากฏ จากกระบวนการ ตีความ สามารถสร้างข้อสรุปจากปรากฏการณ์ที่มองเห็น แล้วหาข้อสรุปที่เชื่อมโยงหรือมีความสัมพันธ์กันกับข้อสรุปย่อยอื่น ๆ จึงมีเป้าหมายในการระบุปัจจัยที่ต้องจัดการเพื่อเพิ่มศักยภาพในการเป็นเมืองไมซ์ และเสนอแนวทางในการจัดการศึกษาศึกษาเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ให้เป็นเมืองไมซ์

ผลการวิจัย

1. ประเมินศักยภาพของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์

การประเมินศักยภาพของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ใน 8 ด้าน ดังนี้ 1.1) ด้านความสะดวกในการเข้าสู่เมืองเพราะมีสภาพที่ตั้งเป็นศูนย์กลางสามารถเชื่อมโยงจากภาคกลางกับภาคใต้ได้หลากหลายวิธี 1.2) ด้านการสนับสนุนการจัดการงานไมซ์จากเมืองที่จัดงาน “การสนับสนุนการจัดงานไมซ์จากเมืองที่จัดงาน จากการจัดเข้าร่วมงานต่าง ๆ และการได้พูดคุยกับผู้จัดงาน พบว่า งบประมาณในการจัดงานนั้นได้รับมาน้อย ต้องไปขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เข้าร่วมกันทำให้การจัดงานได้เป็นแบบเล็ก จัดกันเองภายใต้งบประมาณที่มีอย่างจำกัด (T11)” การจัดงานไมซ์ภายในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ “จากภาพรวมทำให้ทราบว่า ยังขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์และความชำนาญทำให้ต้องจ้างบริษัทใหญ่เข้ามาทำงานและใช้บุคลากรของคนที่เป็นมืออาชีพโดยตรง (T07)” ส่วนการประสานงานระหว่างภาครัฐและเอกชนยังไม่มีความต่อเนื่อง “การประสานงานความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ ยังขาดการประสานงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน จากการเข้าไปติดต่อประสานงานในส่วนการจัดงานทำให้พบที่เกิดความล่าช้า องค์กรต่าง ๆ ไม่มีผู้เชี่ยวชาญที่จะให้คำตอบนั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน” ด้านกิจกรรมเพิ่มเติมนอกเหนือจากการประชุม มีจุดแข็งด้านสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์และรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ 1.4) ด้านที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก มีการให้บริการด้านที่พักจำนวนมาก แต่ระบบขนส่งสาธารณะภายในพื้นที่ยังไม่เพียงพอ 1.5) ด้านสถานที่จัดงานและสิ่งอำนวยความสะดวก ยังไม่มีสถานที่จัดการประชุมขนาดใหญ่ 1.6) ด้านภาพลักษณ์และความมีชื่อเสียงของเมืองเป็นที่รู้จักของคนทั้งในและต่างประเทศ แต่ยังมีปัญหาด้านการจราจรที่ติดขัดในเขตเมือง 1.7) ด้านสภาพแวดล้อมของเมืองยังขาดระบบโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ และ 1.8) ด้านความเสี่ยงและการบริหารจัดการความเสี่ยงมีความเสี่ยงในการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ

2. ปัจจัยในการจัดการเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์

การจัดการเชิงบูรณาการประกอบไปด้วย 2.1) การให้ความสำคัญในด้านพื้นฐานความสะดวกเข้าสู่เมืองได้และมีกระบวนการที่หน่วยงานใช้สำหรับให้บุคลากรปฏิบัติตามเป้าหมายขององค์กรนั้น ๆ 2.2) ด้านการพัฒนาขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไมซ์ส่วนใหญ่ภาคเอกชนเป็นผู้ขับเคลื่อนเป็นหลัก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีอิทธิพลต่อผลประโยชน์ขององค์กร

เป็นสิ่งสำคัญ “บุคลากรภายในองค์กรส่วนใหญ่จะปฏิบัติตามแผนที่ได้กำหนดขึ้น โดยมีผู้บังคับบัญชาเป็นผู้กำหนด เพราะสังคมการทำงานให้ความสำคัญกับหัวหน้าเป็นหลักไม่อยากสร้างผลกระทบในหน้าที่ตำแหน่งตนเอง นายว่าอย่างไร ก็ตาม นาย (T15)” 2.3) การจัดสรรทรัพยากรให้เกิดผลสำเร็จตามนโยบาย “ประชาชนได้รับจากรัฐบาลเป็นการมุ่งเน้นให้เกิดการใช้จ่ายงบประมาณ โดยคำนึงถึงความประหยัด ความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และมีความคุ้มค่าต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ จากเหตุผลและหลักการดังกล่าว การดำเนินงานจะต้องมีความสอดคล้องกับการกิจตาม โครงสร้างส่วนราชการใหม่ (T03)” 2.4) มีกระบวนการจัดการด้านกิจกรรมที่เชื่อมโยงให้กับผู้รับบริการ “การจัดกระบวนการด้านกิจกรรมที่เชื่อมโยงให้กับผู้รับบริการ ส่วนกระบวนการตัดสินใจในองค์กรจะต้องได้รับประโยชน์สูงสุด แก้ปัญหาจากการที่ไม่สามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากระดับจังหวัดมีส่วนราชการระดับส่วนกลาง ระดับเขต ตั้งอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก รวมทั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรม กอง ต่างก็มีนโยบายและแผนงาน/โครงการของตนเอง ไม่เกิดความสอดคล้องในภาพรวมของจังหวัด หรือ ตามความต้องการของประชาชน ซึ่งเป็นการพัฒนาแบบแยกส่วน ขาดความเชื่อมโยงบูรณาการซึ่งกันและกัน (T01)” และ 2.5) ด้านศักยภาพในการรองรับผู้ใช้บริการและสถานที่จัดงานยังไม่ได้รับมาตรฐาน “ปัญหาจากที่พักบางแห่งไม่มีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคม หรือกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงกับการจัดประชุม (T12)” กระบวนการวางแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อให้มีการเตรียมความพร้อมรับมือต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการสร้างระบบเศรษฐกิจเพื่อสร้างความเติบโตในพื้นที่ มีการจ้างงานและมีภาพลักษณ์ที่ดีของจังหวัดในระดับโลก

รูปที่ 1 เมืองไมซ์ซิตี้และเมืองศักยภาพ (MICE CITY) ที่มา : <https://miceoss.tceb.or.th/mice-cities/>

3. แนวทางการจัดการศักยภาพเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การจัดการศักยภาพเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถบริหารจัดการได้โดยทุกภาคส่วนมีบทบาทร่วมกัน ดังนี้ 1) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ควรมีแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการบริหารจัดการทั้งในด้านการวางแผน “การใช้ทรัพยากร และการดำเนินงานร่วมกัน โดยมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในภารกิจนั้น เป็นเอกภาพเดียวกันในการดำเนินการ และเพื่อให้เกิดการบูรณาการดังกล่าว อาจริเริ่มมาจากนโยบายของรัฐบาลโดยตรง ซึ่งกรณีเช่นนี้ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลนั้น จะต้องร่วมมือกันดำเนินการโดยประสานอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการเข้าด้วยกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายให้มีความสำเร็จเกิดขึ้นและยังไม่มี ความชัดเจนในหลายภารกิจ

(T05)” 2) การสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่จะต้องทำงานบูรณาการร่วมกัน “การสนับสนุนการดำเนินงาน การจัดงานไมซ์ในเมืองที่จัดงาน คือ การสนับสนุนการจัดงานไมซ์จากกลุ่มต่าง ๆ ในเมืองที่จัดงาน เป็นกลไกหนึ่งที่ทำให้ประสบความสำเร็จได้ง่าย ซึ่งประกอบด้วย การสนับสนุนจากทั้งภาคเอกชน และหน่วยงานรัฐบาล ในด้านต่าง ๆ เช่น ประชาสัมพันธ์ ประสานงานการขออนุญาต สนับสนุนด้านการเงิน รวมถึงบริษัทในเมืองที่ให้บริการรับจ้างจัดงานในด้านต่าง ๆ ควรมีความพร้อมในการสนับสนุนการจัดงานในพื้นที่ (T10)” และ 3) ยกระดับคุณภาพของการบริการและเพิ่มขีดความสามารถในการยกระดับความเป็นมืออาชีพ “บุคลากรหรือสายสนับสนุนจัดงานไมซ์ที่มีประสบการณ์และความชำนาญในการจัดงานของพื้นที่มีจำนวนจำกัด ทั้งในด้านการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ และสื่อสิ่งพิมพ์ ตลอดจนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดงานไมซ์และยังขาดประสบการณ์ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้จัดส่วนมากจึงไม่สามารถให้บริการด้านการจัดประชุมขนาดใหญ่ได้เต็มรูปแบบ (T14)”

อภิปรายผลการวิจัย

1) โอกาสความเป็นเมืองไมซ์ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ในแผนนโยบายเมืองไมซ์ได้ประกาศนโยบายและทิศทางในการพัฒนาเศรษฐกิจสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยมีกรอบการออกมาตรการเพื่อการปฏิรูปภาคเศรษฐกิจ การส่งเสริมสภาพแวดล้อมด้านการลงทุน การพัฒนานวัตกรรมและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยที่เส็บ สิ่งเห็นถึงศักยภาพการเติบโตของภาคธุรกิจและกิจกรรมเกี่ยวกับไมซ์ที่จะสนับสนุนให้ประเทศไทย เป็นสถานที่สำหรับการประชุมสัมมนาและจะส่งผลดีต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมไมซ์ภายในประเทศ ที่เส็บพัฒนากลยุทธ์ การดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาประเทศในภาพรวม โดยมุ่งหวังให้กิจกรรมด้านไมซ์เป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันความเติบโตทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ที่เส็บเดินหน้าสร้างเครือข่ายร่วมกับภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ โดยใช้กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดเพื่อดึงดูดให้องค์กรต่าง ๆ มาจัดกิจกรรมไมซ์ในประเทศไทย ซึ่งแคมเปญล่าสุดที่เส็บนำเสนอจุดเด่นของประเทศไทย ใน 3 ด้าน ได้แก่ โอกาสทางธุรกิจที่เปิดกว้าง ความหลากหลายของสถานที่และจุดหมายในการจัดกิจกรรมไมซ์ รวมถึงความมีเอกลักษณ์และความเป็นมืออาชีพของบุคลากรของไทย ที่สามารถรองรับการจัดงานกิจกรรมไมซ์ระดับโลก โดยองค์ประกอบเหล่านี้ เสริมสร้างภาพลักษณ์ของประเทศไทยให้เป็นสวรรค์แห่งการจัดงานเชิงธุรกิจและการพักผ่อนอย่างแท้จริง

การพัฒนาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์กำหนดแผนในการกิจหลักในการพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์จากเป้าหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การสร้างรายได้ การพัฒนาประเทศด้วยนวัตกรรม และการสร้างความเจริญเพื่อมุ่งประโยชน์ส่วนรวมในทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามแผนพัฒนาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยเป้าหมายเหล่านี้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนงานในการกิจหลักเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์ประกอบด้วย 1) เป้าหมายในการสร้างรายได้ โดยการสร้างรายได้ให้แก่ประเทศด้วยการจัดงานไมซ์ทั้งการประมูลสิทธิงานไมซ์ในระดับนานาชาติมาจัดในประเทศไทย หรือการจัดงานไมซ์ในท้องถิ่นเพื่อการกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่น ซึ่งต้องมีการเตรียมความพร้อมและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่ในระดับภูมิภาคให้สามารถรองรับการจัดงานไมซ์ได้ 2) เป้าหมายการพัฒนาประเทศด้วยนวัตกรรม โดยการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไทยผ่านกลไกการจัดกิจกรรมไมซ์ และ 3) เป้าหมายการสร้างความสำเร็จเพื่อมุ่งประโยชน์ส่วนรวมในทุกภาคส่วนของสังคม เป็นการสร้างความยั่งยืนให้แก่อุตสาหกรรมไมซ์ เพื่อตอบโต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals: (SDGs) โดยการพัฒนาดาดแบรนด์ไมซ์ของไทยให้เป็นที่รู้จักและการยกระดับมาตรฐานและขีดความสามารถของผู้ประกอบการและสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมไมซ์

รูปที่ 2 การขับเคลื่อนเมืองศกยภาพใหม่

ที่มา: โครงการศึกษาและจัดทำข้อมูลยุทธศาสตร์ของไมซ์ซิตี้และเมืองที่มีศกยภาพ (City Profile)

2) การบูรณาการทำให้องค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานแบบเดิม ๆ ทำให้เกิดผลดีแก่องค์กรหลุดพ้นจากปัญหาความขาดแคลนและสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอันเกิดจากการบูรณาการงานที่มีอยู่เข้าด้วยกัน สามารถลดความซ้ำซ้อนของงาน ความสูญเปล่าเกี่ยวกับบุคลากร งบประมาณ เวลา ประหยัดทรัพยากร ลดปัญหาความขัดแย้งภายในองค์กรเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคคลที่รอบคอบมองงานสัมพันธ์อย่างเป็นระบบและทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม การบูรณาการในการทำงานของจังหวัดในยุคปัจจุบันที่มีตามพันธกิจงานตามนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัดและงานอื่น ที่เข้ามาเป็นจำนวนมาก ทำให้กระแสการบูรณาการถูกกล่าวถึงและนำมาใช้เพื่อลดภาระงานและเกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงานในลักษณะการบูรณาการงานที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ได้หลายงาน

การบูรณาการระบบการบริหารจัดการ นอกจากการบูรณาการ โครงสร้างหน่วยงานที่ระดับกระทรวง กรม จังหวัด แล้ว ระบบบริหารจัดการก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องบูรณาการในรูปแบบใหม่ด้วย การพัฒนาระบบราชการที่ต้องปรับเปลี่ยนระบบการจัดการภาครัฐ ซึ่งในส่วนนี้จำเป็นต้องสร้างสมดุล (Balance) ของการบริหารงานราชการ คือ การทำงานเชิงโครงการ ตามภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบ (Function) ก็ยังคงต้องดำเนินการต่อไป ในขณะที่ต้องมีความชำนาญเฉพาะด้าน (Specialization) เพิ่มมากขึ้น ที่เรียกว่าการทำงานเชิงประเด็นยุทธศาสตร์หรือวาระแห่งชาติ (Agenda) ซึ่งจะเป็นภารกิจที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งและเมื่อจะดำเนินงานให้บรรลุผลก็ต้องมีการบริหารจัดการการทำงานร่วมกันของหลาย ๆ ฝ่าย หลายภารกิจมารวมกัน (Trakul, Aranyawong, & Chaemchaeng, 2019; Sri-insuth, Boonlert, & Satit, 2019)

แนวคิดใหม่ที่ได้จากผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การจัดการศกยภาพเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์ ได้แนวคิดที่เป็นความรู้ใหม่ในการพัฒนาไมซ์ซิตี้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ให้เป็นเมืองไมซ์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. สร้างภาพลักษณ์ และประชาสัมพันธ์เมืองทางเลือกของการประชุมไมซ์ (Promotion) โดยการส่งเสริมการตลาด ประชาสัมพันธ์ในเชิงรุกร่วมกับกิจกรรมไมซ์ส่วนกลางให้มีการประชาสัมพันธ์ศกยภาพของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมถึงการพัฒนาและสร้างภาพลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของเมืองในการสื่อสารกับกลุ่มนักท่องเที่ยวไมซ์

โดยเน้นการนำจุดเด่นของพื้นที่มาใช้เป็นภาพลักษณ์ เพื่อดึงดูดการจัดกิจกรรมไมซ์ให้พื้นที่เป็นฐานการจัดกิจกรรมไมซ์ ทางเลือกใหม่และเป็นที่ยึดใจของผู้จัดงานและนักเดินทางไมซ์ โดยเฉพาะจากตลาดต่างประเทศที่สามารถสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจให้กับประเทศได้เป็นอย่างมาก โดยใช้กลยุทธ์ด้านการสร้างภาพลักษณ์และประชาสัมพันธ์เมืองทางเลือกของการประชุมไมซ์

2. ยกระดับกิจกรรมไมซ์ (Uplift Activities) ส่งเสริมให้เกิดการยกระดับบริการพัฒนาสินค้าการท่องเที่ยวเพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ผู้เข้าร่วมงานหลังจากดำเนินการกิจเสร็จสิ้น โดยคำนึงถึงศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของผู้เข้าร่วมงานเป็นหลัก มีการเชื่อมโยงกับพื้นที่ใกล้เคียงหรือจังหวัดโดยรอบเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ เช่น การสร้างเส้นทางท่องเที่ยวทางทะเล การศึกษาดูงานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือการเพลิดเพลินกับอาหารหลากหลายในพื้นที่ รวมถึงจัดกิจกรรมเพื่อสังคมสำหรับพัฒนาพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นจุดเด่นของพื้นที่ที่จะสร้างโอกาสและพัฒนาการจัดกิจกรรมไมซ์ให้เป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ ตลอดจนเป็นการพัฒนากิจกรรมการประชุม สัมมนาและนิทรรศการใหม่ ๆ

3. พัฒนาบุคลากรไมซ์ให้ได้มาตรฐานและสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมในพื้นที่ (Personnel Development) ส่งเสริมให้เมืองและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้เกิดการจัดกิจกรรมไมซ์ภายใน เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่สู่การเป็น ไมซ์ซิตี้สามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาและยกระดับขีดความสามารถของบุคลากรในพื้นที่ในการจัดงานไมซ์ให้ทัดเทียมกับมาตรฐานสากล เช่น ผู้เชี่ยวชาญในการจัดงานประชุม (Professional Convention Organizer: PCO) การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Destination Management Company: DMC) และผู้เชี่ยวชาญในการจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการ (Professional Exhibition Organizer: PEO) รวมถึงบุคลากรที่มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการจัดกิจกรรมไมซ์ในพื้นที่ เป็นต้น

4. ยกระดับและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการจัดกิจกรรมไมซ์ (Infrastructure Uplift and Development) พัฒนาโครงสร้างทางกายภาพ เช่น โรงแรมที่พักภายในพื้นที่ให้เป็นที่ยอมรับของผู้จัดงานไมซ์ เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ผู้จัดงานรวมถึงการปรับปรุงห้องประชุมของโรงแรม และสถานที่จัดงานที่มีอยู่ให้ได้รับมาตรฐานห้องประชุมของสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (Thailand MICE Venue Standard: TMVS) และจัดหาพื้นที่การจัดสัมมนาในพื้นที่ที่มีความเป็นเอกลักษณ์แตกต่างกับพื้นที่อื่น ๆ และมีความพร้อมสำหรับการจัดประชุมนอกสถานที่ เช่น การจัดระบบ แสง สี เสียง และการดูแลความปลอดภัย รวมทั้งการวางแผนพัฒนาการจัดการด้านการคมนาคมขนส่งให้มีความสะดวกและพัฒนาระบบการจัดการในพื้นที่เพื่อการเป็นไมซ์ซิตี้ เป็นต้น

แนวคิดทั้ง 4 ด้านมีส่วนผลักดันในการพัฒนาไมซ์ซิตี้ของเมืองประจวบคีรีขันธ์ โดยการวางแผนครอบคลุมตั้งแต่การเริ่มต้นประชาสัมพันธ์เอกลักษณ์ชื่อเสียงของพื้นที่ให้เป็นที่รู้จัก การยกระดับการบริการและพัฒนาสินค้าท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย เพื่อดึงดูดให้เกิดการจัดประชุมสัมมนาภายในพื้นที่ การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมไมซ์ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่สนับสนุนอุตสาหกรรมไมซ์ ทั้งโรงแรมที่พัก สถานที่จัดการประชุม รวมถึงระบบขนส่งภายในพื้นที่ให้ได้มาตรฐาน

สรุป

การวิจัย เรื่องการจัดการศักยภาพเชิงบูรณาการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์ เป็นการประเมินเบื้องต้นที่พบว่า การพัฒนาไมซ์ซิตี้ต้องมีการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรเอกชน ประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนั้น การวางแผนเพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันต้องดำเนินการร่วมกันใน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับของรัฐบาล (Agenda) ระดับของหน่วยงาน (Function) และระดับของพื้นที่ (Area) ในการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาไมซ์ซิตี้ของพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์เกิดประสิทธิภาพ และทำให้เกิด

ประสิทธิผลต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากอุตสาหกรรมไมซ์จะก่อให้เกิดเงินหมุนเวียนจำนวนมาก ในการช่วยกระจายรายได้และขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศจากการใช้จ่ายของผู้จัดงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งก่อให้เกิดการซื้อขาย การแลกเปลี่ยนสินค้า การนำเข้า ส่งออก และการลงทุนต่าง ๆ นอกจากนี้ ในการจัดงานไมซ์ยังมีประโยชน์ที่ไม่ได้เป็นตัวเงิน เช่น การแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยี การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ตลอดจนการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ รวมไปถึงการขยายตลาดสินค้าของแต่ละอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไมซ์ในประเทศไทยด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยที่ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ มีดังนี้

- การสร้างข้อตกลง ควรเชิญสำนักงานการจัดประชุมและนิทรรศการ เข้าร่วมในการสร้างข้อตกลงและเงื่อนไข สำนักงานการจัดประชุมและนิทรรศการเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความชำนาญหลาย ๆ ด้านเข้าร่วมในการสร้างข้อตกลงและเงื่อนไขที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจ ดังต่อไปนี้ ด้านเศรษฐกิจ เช่น ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ ด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน และด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล เป็นต้น

- การพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐานระบบการขนส่งและการคมนาคม ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบขนส่งและคมนาคม เพราะเป็น ปัจจัยหลักพื้นฐานที่ก่อให้เกิดความสะดวกสบายกับชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชน และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาใช้บริการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีมาตรฐาน เน้นตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยว การรับฟังปัญหาความต้องการผ่านกระบวนการประชาคม และการประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล ภาคเอกชน และส่วนราชการ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ได้แก่ ก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซมถนนที่เชื่อมโยงระหว่างตำบล ระหว่างอำเภอ ให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ

- การให้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ และชุมชน การติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ควรได้รับการประสานงาน เพื่อขอความร่วมมือทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดการผลักดัน ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจอย่างจริงจัง

References

- Convention and Exhibition Promotion Office (Public Organization). (2018). *Introduction to MICE Industry*. 9-323. [in Thai]
- Harasan, A., Namwong, P., & Sopha, J. (2023). The potential development guidelines for the MICE tourism industry in Ubon Ratchathani Province. *Journal of MCU Peace Studies*, 11(1), 280-291. [in Thai]
- Office of Convention and Exhibition Promotion (Public Organization). (2018). *Master Plan for International Convention and Exhibition Industry 2017-2021*. Bangkok: Office of Convention and Exhibition Promotion. [in Thai]
- Office of the Public Sector Development Commission. (n.d.). *Office of the Public Sector Development Commission Study from Guidelines for Integrated Administration of Provinces, Developing of Government Agencies Services. 2021-2022.*, [in Thai]
- Pharitpongsakorn, K., Khoku, K., Samphearod, T., & Thothang, P. (2020). Guidelines for mice city development with swot analysis. *Journal of MCU Nakhondhat*, 7(12), 406-420. [in Thai]
- Richard, E. B. (2008). Competencies in the 21st century. *Journal of Management Development*, 27(1), 5-12. [in Thai]

-
- Sri-insuth, P., Pairindra, B., & Niyomyaht, S. (2019). Planning for integrative development of local administrative organizations in Nonthaburi Province. *St. John's Journal*, 22(30), 292-304 [in Thai]
- Thailand Convention and Exhibition Bureau (Public Organization). (2021). *Criteria for Evaluating MICE Cities Convention and Exhibition Promotion Office*. First Revised Edition, March 2021. Page 3 [in Thai]
- Trakul, C., Aranyawong, R., & Chaemchaeng, K. (2019). The administrative strategies in mission integration for Rajabhat universities at the lower northern region. *Phetchabun Rajabhat Journal*, 19(1), 58-65. [in Thai]